Blogi

Yhteisen selvitysalustan ovet auki Euroclear Finlandille

Raha ja maksaminen | 17.08.2021 | Kirsi Ripatti

KIRJOITTAJA

Kirsi Ripatti
Johtava neuvonantaja

Eurooppalaisia arvopaperikaupankäynnin jälkeisiä toimintoja sujuvoittava selvitysjärjestelmä on ollut käytössä kesästä 2015 alkaen ja siinä on mukana 21 eurooppalaista arvopaperikeskusta. T2S toimittaa keskimäärin 700 000 tapahtumaa päivässä sekä euroissa että Tanskan kruunuissa.

Facebook muistutteli taannoin tulleen 6 vuotta siitä, kun olin yhteisen eurooppalaisen arvopaperikaupan selvitysalustan, TARGET2-Securities'n eli T2S:n avaustilaisuudessa. Aika rientää. Eurooppalaisia arvopaperikaupankäynnin jälkeisiä toimintoja sujuvoittava selvitysjärjestelmä on ollut käytössä kesästä 2015 alkaen ja siinä on mukana 21 eurooppalaista arvopaperikeskusta. T2S toimittaa keskimäärin 700 000 tapahtumaa päivässä sekä euroissa että Tanskan kruunuissa [1].

Suomessa juhannuksen jälkeinen viikko oli tällä alueella merkittävä. Euroopan keskuspankin Market Infrastructure Board päätti, että Euroclear Finland (EFi) liittyy T2S-alustalle 11.9.2023.

Markkinoilla tapahtuneet muutokset ja koronapandemia sekoittivat vuosi sitten eurojärjestelmän suunnitelmia keskuspankkipalveluiden uudistamiseksi ja se päätyi siirtämään eräitä keskeisiä projekteja eteenpäin [2]. Myllerrys johti osaltaan siihen, että EFi päätyi esittämään eurojärjestelmälle liittymistään syksyllä 2023. Tällä varmistetaan, etteivät käynnissä olevat muut projektit vaarannu ja ettei suomalaisten markkinatoimijoiden työmäärä useiden isojen uudistusten käyttöönotossa nouse kohtuuttomiksi.

Koko mennyt kevät on tarkoittanut myös tiivistä työskentelyä EFin ja EKP:n työryhmien sekä T2S:a hallinnoivien palveluntarjoajakeskuspankkien [3] kanssa. Kun yhteisymmärrys

tarkoituksenmukaisista etenemistavoista Suomen kaltaisen suoran omistuksen markkinan [4] tuomiseksi T2S-selvitysalustalle oli saavutettu myös näiden tahojen kesken, oli mahdollista päättää liittymispäivämäärästä.

Mitä T2S:lle liittyminen sitten tarkoittaa?

Arvopaperikauppaa käyvä sijoittaja voi periaatteessa jatkaa toimintaansa kiinnostumatta juurikaan T2S:stä, sillä arvopaperikaupan selvitysalusta ei varsinaisesti näy sijoittajalle. Alusta hoitaa kaupankäynnin jälkeisiä toimintoja ja varmistaa näin kaupan yhtäaikaisen toteutumisen riippumatta siitä, missä eurooppalaisessa T2S-arvopaperikeskuksessa kauppa on tehty - ostaja saa arvopaperin ja myyjä rahat.

T2S mahdollistaa kilpailun lisääntymisen arvopaperikeskusten välillä ja lisää markkinoiden läpinäkyvyyttä. Rajat ylittävän selvityksen kustannusten odotetaan laskevan. Lisäksi arvopaperikeskusten asiakkailla on mahdollisuus halutessaan keskittää arvopaperiomistuksensa yhteen paikkaan. Liikkeeseenlaskijat puolestaan tavoittavat yhdellä kertaa laajan investoijapohjan, kun rajat ylittävä kauppa muuttuu yhtä helpoksi kuin kotimainen. EKP:n rahapoliittisten operaatioiden edellyttämien vakuuksien hallinnointi tehostuu, kun maiden väliset toiminnot tulevat sujuvammaksi. Keskuspankkirahan käyttö selvityksessä lisää turvallisuutta ja pienentää viimekädessä myös systeemiriskin uhkaa.

Yhtenäisten toimintatapojen edistäminen on yksi keskeisimpiä T2S:n päämääriä. Markkinatoimijat näkevät arvopaperikaupan jälkeisten toimien yhtenäistämisen yhtenä tärkeimmistä tekijöistä, jolla yhteiseurooppalainen selvitysalusta voi tuottaa lisäarvoa heidän liiketoiminnalleen.

Harmonisaation edistymistä ja kansallisten erityispiirteiden minimoimista seurataan aktiivisesti. Viimeisin EKP:n harmonisaatioraportti osoittaa, että lähes 90 prosenttia asetetuista tavoitteista on saavutettu. Juridisia, usein kansalliseen sääntelyyn nojaavia erityispiirteitä on silti vielä jäljellä. Yhtiötapahtumat ovat osoittautuneet vaikeaksi alueeksi edistää harmonisaatiota. Eurooppaa kurittava pandemia ei ole luonnollisestikaan helpottanut tilannetta viime aikoina.

Vuonna 2020 julkaistun Euroopan komission uuden toimintasuunnitelman odotetaan kuitenkin pureutuvan mm. taustalla vaikuttaviin verotuksellisiin ongelmiin.

Seuraavat kaksi vuotta tulevat tarkoittamaan tiivistä työntekoa T2S:n käyttöönottoon valmistautumisessa Suomen markkinalla. EFin työryhmät jatkavat toimintaansa ja vuoropuhelu EKP:n kanssa jatkuu tiiviinä. Edetään hyvällä yhteistyöllä kohti syksyä 2023.

Asiasanat

arvopaperiselvitys, Euroclear Finland, harmonisaatio, T2S